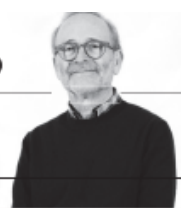

Avui parla

El Vallès és Catalunya, a Catalunya

Manel Larrosa Arquitecte i urbanista

El Vallès és una Biscaia en manufactura i en dimensió població i encara una mica més en diversos ordres, començant pel VAB, valor afegit brut, total i per ocupat en la indústria. No som, doncs, res menor. Biscaia té diputació foral, audiència, diputats a Gernika i a Madrid, és a dir, una plena institucionalitat, encara que deixem de banda el privilegi fiscal. Per comparació, el Vallès no té res de similar (vegeu: *El Vallès és Biscaia*, *Via Empresa*, 17-9-2021).

Aquests són els valors absoluts. Si avancem en la comparació amb els relatius, podem afirmar que el Vallès assolix el 17% de la població de Catalunya i un 25% de la seva producció manufacturera, que són els valors que Catalunya llueix dins Espanya. Així, doncs, per regla de tres, el Vallès és a Catalunya, com Catalunya ho és a Espanya.

És cert que Catalunya se situa en allò que antigament s'anomenava el quadrant nord-est, que era una manera de dissoldre la seva especificat en una perifèria remota i que, en canvi, el Vallès està a tocar de la capital, però també se'l considera una simple perifèria, metropolitana en aquest cas, però sense cap personalitat a reconèixer.

Un altre element de diferenciació seria que Catalunya és nació i que el Vallès no pot lluir una identitat específica. Molt cert, però podem recordar la reivindicació de Pasqual Maragall basada en el principi de subsidiarietat, com a fonament de la justificació de l'autogovern, no en la identitat, sinó en els fets materials. Si ets capaç de governar-te, tens el dret fer-ho.

Aquest fet ha portat el reconeixement de la ciutat de Barcelona, amb una llei especial, perquè 1,6 milions d'habitants són un grau de complexitat que mereix reconeixement, més enllà del fet de la capitalitat. El Vallès, amb 1,3 milions, podria assolir competències d'autogovern perquè s'acosta molt a la capital, però no com a un fet especial, sinó per raó de tractament de les diverses regions catalanes.

Els estats federals sempre han desconfiat de les capitals, per això han sorgit les capitals federals amb règim acotat, molt diferent del que ostenta Madrid. És el cas del Canadà, els EUA, Austràlia, Brasil, etc. Per aquest principi, no és admissible una Barcelona que es comporti com Madrid: una hegemonia d'estat dins l'estat.

Pera Catalunya, demanar el reconeixement des d'Espanya implica, a la pròpia casa, el deure de reconèixer el Vallès i la resta de regions amb igualtat de drets. No podem ser un país ordenat per corones que van perdent poder a mesura que s'amplien i totes lligades a un únic centre: BCN amb llei pròpia, TMB, una empresa de mobilitat sense comparació possible enlloc més, AMB, un àmbit metropolità exclouent de la resta, però que defineix un país dual (AMB versus noAMB), una demanda de RMB, o regió de Barcelona, DIBA, la diputació, i l'ATM, l'Autoritat del transport, que arriba fins al Ripollès, però comandat des del centre i sense cap representant de la dotzena de comarques que governa, tot destinant tots els recursos a l'àmbit central. La Barce-

lona-estat presenta a Catalunya un problema similar al Madrid-estat.

Des de sempre, en la reivindicació a escala espanyola, la veu de Catalunya hi ha estat molt present, essent històricament un motor de canvi, mentre que les altres veus han estat menors. A Catalunya hi ha molt poca presència d'alternatives territorials generals, però les queixes hi són i ens caldria formular alternatives per al conjunt.

El tòpic central de la política centralista a Catalunya es basa a creure que Barcelona és l'únic motor del conjunt i aquest és un supòsit fals i sense fonament. En VAB per ocupat, el Barcelonès se situa per sota de la mitjana catalana i, a més, és des de sempre un espai receptor net de les inversions i despeses estratègiques de tot el país. No és un focus d'irradiació, perquè fa de forat negre de concentració. Les despeses estratègiques són: universitats, Generalitat, grans hospitals, recerca... són elements estratègics de país i no necessàriament han d'estar tan concentrats. Només en ple franquisme es va fer la UAB fora de la capital, i des de llavors no hem construït ni un Santiago de Compostel·la, ni un Alcalá de Henares, i podíem haver-ho fet amb la Pompeu Fabra. Una UAB no s'ha repetit mai, i tampoc s'ha ampliat la dispersió inicial de la UPC.

El problema clau de país, com a Espanya amb Madrid, és la relació Barcelona-Catalunya. Madrid és tant estat autònom, com Barcelona ho és a Catalunya. Si féssim les balances fiscals catalanes, veuríem ràpidament com

Barcelona s'apuntaria a afirmar que la seva despesa és "en favor del conjunt", i que no ha de computar en ella sinó en la resta, talment com Madrid ens vol engaltar. Barcelona no és l'únic motor econòmic de Catalunya i podria ser-ne el principal, però articulat amb la resta i no fent de ciutat global a l'esquena del país i sense transferència al conjunt, quan, per a més inri, és el conjunt del país qui paga la despesa de la macrocapitalitat. Barcelona té tot un País Basc manufacturer al seu entorn immediat i no ho sap, i tampoc que encara n'hi ha un segon més enllà, més desconegut encara, tot i que més dinàmic.

BADRID apareix com un miratge d'autocomplaença autista, en una deriva entotsolada que ja és plenament en crisi, perquè està destruint el seu caràcter de ciutat social, en funció de ser la capital del capital desencarnat. Barcelona ha d'enderrocar novament les seves muralles i ha d'irradiar. Cerdà va ampliar la mirada de la ciutat antiga des del Besòs al Llobregat i ara cal fer-ho des de Figueras a Tortosa, ja que la nova Gran Via és l'AP7, talment com la Diagonal apunta cap a Lleida i la Meridiana cap a Ripoll. Cal una nova unitat de país, amb la capital ben integrada.

Pasqual Maragall va iniciar la regionalització 2010 i ha quedat abandonada. Hora és de recuperar-la, perquè ens hi va el destí del país. Un país sense una identitat territorial compartida i assumida és un fracàs de país, una comunitat política que va pel pedregal.